

Ġuzè Chetcuti

MONS. VICTOR GRECH

(OMELIJA: 20 TA' LULJU 2006)

INGBARNĀ FLIMKIEN, FAMILJARI, QRABA U HBIEB, BIEΧ Inroddu ħajr lil Alla tar-rigal li tana fil-persuna u l-ħajja ta' Ġuzè Chetcuti. U ngħid dan għaliex nemmen li kull persuna hija rigal t'Alla lill-umanità.

Il-mewt ta' Ġuzè ħasditna għaliex għall-età venerabbli tiegħu ta' 91 sena kien baqa' żagħżuġh sa l-aħħar fl-ispirtu tiegħu. Sa ftit taż-żmien ilu kien idahħal karta ġot-*typewriter* u l-ħsibijiet kienu joħorġu minn ġo fih bħal nixxieġha ta' ilma ġieri.

Nixtieq naqsam magħkom esperjenza personali. Dawn l-aħħar ħmistax-il ġurnata, mort narah darbtejn l-isptar. Kien jidher għajjen iżda qalbu qawwija li ser jerga' jmur lura f'daru. Kull darba li kien jilmaħni hdejh, kien jagħtini tbissima mill-isbaħ u jressaqli idi lejn xufftejh u ma jiqafx ibusha filwaqt li jirrepeti "Grazzi." Nifraħ li rajtek. Itlob għaliġa." Jista' jkun illi jiena kont nirrappreżenta għalih wens u farag' f'dinja mimlija tbatija.

Nhar il-Ħadd, 16 ta' Lulju, malli stenbaħt ħassejt illi kelli mmur narah. Wasalt hdejh fit-7:45 ta' filgħodu. Kien jidher tajjeb ħafna. Ghidit: "Din id-darba qalbi ma ħebritnix tajjeb," iżda xi ħaġa ġo fija kienet tgħidli "Aġħtih l-indulġenza plenarja u l-maħfra ta' dñubietu." Għadni nilmaħ il-ħarsa ta' apprezzament li tani. Dik kienet l-aħħar laqgħa tiegħi miegħu. Il-Mulej ħabbu sa l-aħħar.

Ġuzè miet nhar it-Tlieta filgħodu kif għex: kalm, seren, fil-paċi m'Alla u ma' kull min kien jafu.

Jiena persważ illi Ġuzè ser ihalli vojtt kbir fil-familja tiegħu għaliex żamm sa l-aħħar rabtiet sodi u ħabb ħafna u sa l-aħħar.

Jiena wkoll ser inhoss it-telfa tiegħu għaliex kien jirrispettani u jgħożżni mhux biss bħala kuġinuh iżda fuq kollox bħala saċerdot. Ser ihoss in-nuqqas tiegħu fostna kull min għandu

għal qalbu l-ilsien Malti u l-kultura Maltija. Izda ngħiduha kif inhi, it-telfa tagħna hija rebħa għalih għaliex għal dawk li jemmnu fil-Mulej u jhobbu sa l-aħħar, il-ħajja ma tintemmx.

X'kien jiddistingwi lil Ġuzè Chetcuti minn awturi oħra Maltin?

Ġuzè Chetcuti kellu għal qalbu l-ġieħ, id-dinjità u l-identità ta' Malta Maltija. Dan joħroġ ċar fil-kitba kollha tiegħu izda b'mod partikulari fl-aħħar pubblikazzjoni tiegħu "*Hbiebi l-Awturi Maltin*" fejn jingħatalna ħjiel tal-karriera attiva letterarja tiegħu li teħodna lura lejn is-snin 30 sas-sena 1998.

Ġuzè Chetcuti qatt ma warrab minn awturi sħabu. Huwa kien jipprattika l-ħbiberija bħallikieku l-arti tiegħu.

Ġuzè għex fil-qrib mal-pijunieri tal-letteratura Maltija u kellu sehem fit-tiswir ta' l-ilsien Malti, fil-qawmien Malti u fit-tagħlim ta' l-ilsien Malti. Izda l-ikbar ispirazzjoni tiegħu kien Dun Karm. Ġuzè jistqarr illi kien Dun Karm li qabbd u t-triq tal-poezija, u mal-poezija r-rabta sħiħa u intima ma' l-ilsien Malti u l-letteratura Maltija.

Ġuzè Chetcuti huwa warda fil-letteratura Maltija illi taqsam ħajjitha fil-poeziji patrijottici/religjużi tiegħu, fin-novelli, fl-istejjer qosra, fid-drammi u fl-istudji kritiċi. Izda n-nota li tagħzel lil Chetcuti minn fost il-poeti l-oħra hija l-għanja tal-familja, kif jgħid fuqu l-Professur Ġuzè Aquilina. Wara Alla u l-Immakulata Kuncizzjoni, hadd u xejn ma kien jieħu post il-familja f'ħajtu.

Ġuzè ma kienx kburi bih innifsu. Kien bniedem ferrieħi, dħuli u ta' qalb kbira. Izda bħal kull maħluq, ħajtu ma kenitx kollha poezija. Sab ħotob tul il-mogħdija, izda baqa' miexi dejjem 'il quddiem. Naf illi intom, il-familja tiegħu, ħabbejtuh ħafna u fissidtuh sa l-aħħar. Żommuh f'qalbkom, fil-memorji tagħkom u fit-talb tagħkom.

Ta' din id-dinja, kollox jgħaddi. Jibqa' biss it-tajjeb li nkunu għamilna u s-sewwa illi nkunu żrajna.